

Willem J. van Kooten, alias Joost de Draayer is via een achterdeurtje bij Veronica binnengestapt. In Amsterdam studeerde ik Nederlands, aan de Vrije Universiteit. Ik had dringend geld nodig en omdat ik bevriend was met een dochter van één der bazen kon ik bij Veronica komen, als copywriter. Voor disc jockey had ik aanvankelijk helemaal geen belangstelling. Toen ze hier in de vakantietijd een beetje omhoog zaten, ben ik 'n keertje ingevalen. Zo is het eigenlijk begonnen."

Opgeklommen tot programmamaleider is hij nu de grote man van Veronica. Hoe lang nog? Kort voor zijn val heeft het kabinet-Cals maatregelen tegen de illegale zender aangekondigd. Niemand bij Veronica maakt er zich zorgen over. Directeur Bull Verwey is vastbesloten, „tot de laatste snik door te gaan“.

Zelfverzekerde Joost de Draayer:

Niemand durft Veronica aan te pakken

Hoofdkwartier van Radio Veronica - ruim zes jaar geleden illegaal in de ether gekomen - is een oude kosterswoning in een sombere Hilversumse straat. De voordeur is gebarricadeerd met fietsen en brommers, als oud roest op een hoop gegooid.

De koffiejuftvrouw gaat op zoek naar programmamaleider Willem J. v. Kooten (25), als presentator uitsluitend bekend als Joost de Draayer (dt), naar eigen zeggen „de populairste disc-jockey sinds de vorige mobilisatie“. Na een paar minuten komt ze terug: „Meneer zit midden in een opname, maar hij kan zich wel even vrij maken“.

Zijn kantoor is rommelig en somber. Op het schrijfbureau liggen stapels fanmail, muziekbladen, grammofoonplaten en andere papieren. Zo te zien is de post in dagen niet gesorteerd. Van Kooten is of slordig, of hij heeft het te druk.

Hij komt gehaast binnen, kennelijk om te demonstreren, dat hij weinig tijd heeft. Eerste indruk: studentikoos type, kuus-onverschillig en nonchalant gekleed. Hij lijkt veel ouder dan hij is; zijn warrieg haar begint op de kruin sterk te dunnen.

Er is een stoel tekort, maar dat hindert niet, want hij moet zijn kantoor toch vrijmaken voor twee duur geklede takenemmen, die zonder twiifel reclameboodschappen komen bezorgen. Zijn autoriteit als programmamaleider krijgt er een deuk door, hoe wel hij dat zelf niet eens besef.

Mank

Het gesprek komt moeilijk op gang in één van de vier studio's, te vergelijken met een groot format kast. Achter de glazen ruit bedient negentienjarige technicus Ad Bouwman ondertussen de knoppen van apparaten en bandrecorders, want het werk moet doorgaan.

Tiener

Van Kooten is beurtelings Veronica's programmamaleider en discjockey. In zijn eerste kwaliteit een weinig spraakzame jongeman, in zijn tweede een schreeuwende tiener, die zich achter de microfoon in bochten wringt, grijsmaas maakt en de „hippe“ Joost de Draayer-kreten uitstoot.

Hij vertelt, ter verduidelijking, al hoe het werk van programmamaleider en van platen-draayer strikt gescheiden, want deze functies hebben niets met elkaar te maken. Als Veronica's „braintrust“ heeft hij alleen de

opdracht, zoveel mogelijk luisteraars te bereiken. Daarvoor hanteert hij de formule, die bewezen heeft deugdelijk te zijn: aan de lopende band tophits draaien. „Voor jongelui, in leeftijd overeenkomend met veertien tot 39 jaar...“

Als discjockey is Joost de Draayer niet bescheld over eigen prestaties. Bij populariteitsverkiezingen, georganiseerd door muziekbladen, komt hij elk jaar als nummer één uit de bus. Hij leidt daaruit af, dat hij het zonder meer goed doet, een overtuigende manke veronderstelling.

„Het is 'n mooi vak“, zegt hij. „Het houdt je jong. Je moet natuurlijk durven. In Amerika is het mogelijk, het vak van discjockey op school te leren; in ons land moet je het speidewijze onder de knie krijgen.“ Hij ziet het seintje van de technicus, legt zijn sigaretje in de asbak en doet zijn stembanden weer goedvallen. Dan vertelt hij: „Ik improviseer altijd maar wat, ik maak een beetje eigenlijk nooit met ons werk; hij laat ons onze gang maar gaan. Verwey heeft het druk genoeg met zijn eigen zaak“.

Een voormalige kosterswoning in Hilversum doet thans dienst als studio van de piratenzender.

meest betrouwbare, die er is. Van zedig handelaren krijgen wij onze informatie. Ze vechten om onze hitparade.“

Een doolhof van gangen en een valse binnenplaats leiden naar het eenvoudige kantoor van Veronica-baas en textielhandelaar Bull Verwey. Van Kooten: „Hij bemoeit zich eigenlijk nooit met ons werk; hij laat ons onze gang maar gaan. Verwey heeft het druk genoeg met zijn eigen zaak“.

Veel geld

Bull Verwey, wiens gezicht wordt gesierd door een gultuiveerd punthaardje, maakt zich weinig zorgen over de piratenzender. Dit regelmatig herhaalde opnameonderzoekingen blijkt, dat de luisterdichtheid groot is. En voor adverteerders is dat reden vol-

„Ze moesten ons station nu toch eens legaliseren...“

Het overstappen van het bevoorradingschipje op de Veronica is bij ruim voor sommigen een hachelijke onderneming.

doende (veel) geld neer te tellen om de programma's overvloedig met reclame te laderen.

In totaal tellt Radio Veronica een vijftig medewerkers. Op de bemanning van het radioschip en de man, die de post uitloekt, na zijn het jongelui onder de 25 jaar. „Met een handjevol jonge mensen maken we elke dag acht-entien uur muziek; hij zullen hebben ze daar honderden medewerkers voor nodig.“ Van Kooten vindt dat een prestatie, die wel eens een keer mag worden geëvalueerd. Trouwens de hele zender-galerij van Hilversum is in laatste Veronica open een wrak bouwwerk, dat op het punt staat in te storten.

Zelfkritiek is een begrip, dat ze bij Veronica niet kennen. Zelfoverschatting trouwens ook niet. Volgens Van Kooten hebben de omroepverenigingen er

nog steeds niets van begrepen. „Hilversum 3 heeft zijn beste tijd alweer gehad. De nieuwe zender probeert Veronica te imiteren, maar zonder succes. Als je bij de zulen iets wilt bereiken, moet je eerst jaren in dienst zijn. Onze technici zijn jonge jongens, om en nabij de twintig. Ze doen hun werk prima. In de grote studio's zouden ze zelfs nog niet naar 'n knop mogen kijken...“

Grootspraak

Het kan grootspraak zijn, maar het klokt in elk geval zelfverzekerd, als Van Kooten, op de rand van een bureau zittend, zegt: „Er is geen regering, die ons durft aan te pakken. Welke politieke partij heeft het lef, te roepen, dat Veronica moet verdwijnen? Dat nemen haar kleuters toch immers niet? Wij zijn nu al zo lang

in de lucht, dat het met de dag moeilijker wordt, maatregelen te nemen om te nemen. Iedereen beschouwt Radio Veronica zo langzamerhand als legaal, als een niet meer weg te denken station. Trouwens: Veronica is een aardig meikooltje, de grootste klant van de Buma. We betalen kapitaal aan auteursrechten. De Engelse piratenzenders doen dat niet! Met die laatste toevoeging bedoelt hij te zeggen, dat er in feite helemaal geen belasting meer zijn om de piratenzender te legaliseren...“

Hoe denkt hij over de concurrentie van reclamespots op het televisiescherm — in januari — en in de uitzendingen van Radio Delfzijl? „Ik ben er geen ogenblik bang voor. Ze wonen in ons land zo'n twaalf miljoen mensen, de markt is dus groot genoeg.“ Van Kooten laat zich kennen

Reportage:
WIM DE REGT
Foto's:
HANS KEIJZER

als een jongeman met een minien gevoel voor humor, zijn weinig intelligente, schreeuwende presentatie van platenprogramma's ten spijt. Hij is hooguit cynisch. Dat blijkt uit deze opmerking: „Elke keer dat er maatregelen tegen Veronica worden aangekondigd, gebeurt er wat. De regering-Cals zei: we gaan Veronica aanpakken; de volgende dag viel het kabinet. Martijnen wilde ons ook de nek omschrijven, maar even later viel ook zijn regering“.

Bevoorrading

Terwijl in Hilversum de programma's voor over een dag of tien worden opgenomen, vaart de visserskutter Ger-Anna met een nieuwe voorraad banden en leefluik, onder de bak tegen overstaande golven beschermd, naar het zacht deinende radioschip, tien mijl uit de kust van Scheveningen. Schipper Arie de Ruiter (46), in dienst van Veronica, kondigt via de radio zijn komst aan. Als de zee niet al te ruw is, maakt hij, deze tocht twee keer per week, al een jaar of wat. Windkracht zeven à acht is de grens. Als het harder waait, is het onmogelijk, op het radioschip over te stappen. Voor de bemanning betekent dat, dat zij op beter weer moet wachten om te worden afgelost. In de herfst- en wintermaanden is het weerbericht daarom vaak bepalend voor de stemming aan boord...

Den bezoeken aan het radioschip, een voormalige, keurig onderhouden 17'landse trawler, is weinig onveranderd. Het is er allemaal wat kleiner en eenvoudiger, maar het werk op zich verschilt in niets van dat in de Hilversumse studio's. De „shipperijten“ zijn een paar bemanningsleden, „tapejockeys“, technici en één discjockey, die de nieuwsberichten verzorgt. Zij doen, elke dag van 's morgens zeven tot 's nachts één uur, geestdovend routinewerk, enkelen al jarenlang. Men ontmoet niet aan de indruk, dat enthousiasme op het schip ver te zoeken is, in tegenstelling tot de romantische, tot de verbodende sprokende was, die Veronica rond zich heeft geleid.

Als arbeiders aan de lopende band in een fabriek moeten „tapejockeys“ en technici in ploegen diensten paraat zijn voor de bemanning van de afspelapparaat. Alleen in het geval dat er door omstandigheden muziekbanden tekort zijn, wordt er regelrecht van het schip af gezonden. Maar dat is hoge uitzondering. Regel is, dat er uitsluitend „ingeblikt“, onderhavige week tevoren opgenomen programma's de lucht ingaan.

Nieuws

Actueel zijn alleen de nieuwuitzendingen, dertien per dag. Hoe komt Veronica aan de berichten? Discjockey Eddy Becker, ex-tienerzanger en de jongste in het gezelschap met zijn negentien jaar, heeft zijn geprepareerd, nietesgeend antwoord klaar: „Vrije nieuwsgaring“. Hij laat doorschemeren, dat de technici er iets mee te maken hebben. De goede verstander heeft aan die opmerking voldoende.

Uitgesloten is, dat Veronica de berichten over radio van de kring, Radio Scheveningen, weigert consequent verbindings met het radioschip tot stand te brengen, noodgevallen uitgezonderd. Enig communicatiemiddel is de visserskutter van schipper De Ruiter... Waar Veronica dan zijn nieuws vandaan haalt is niet moeilijk te raden!

Eddy Becker maakt er zich niet druk om. Zijn grootste zorg is elke dag de stand van de barometer. Als het schip bij een stevige noordwaartse bries flink slumpt en aan haar ankers ligt te rukken, loopt hij — door gezichts- bleek om de neus — met een protesterende maag door de nauwe gangen. Hij ziet er dan als een berg tegenover, een paar minuten in de warme studiolet te kruipen om de nieuwberichten voor te lezen.

Prachtig vak

Maar als de zee spiegeldag is, voelt hij zich in zijn ele-

ment. „Het is 'n prachtig vak. Ik zou niets anders willen. 't Is zo leuk, als ze thuis je stem uit de radio horen. M'n meisje was laatst boos op me, omdat ik haar niet met haar verjaardag had gefeliciteerd. Ze had de hele dag geluisterd, maar niets gehoord. Maar zulke dingen kan ik toch niet doen, hé? Daar zou ik last mee krijgen.“

Eén van de technici aan boord van het radioschip controleert regelmatig de sterke zendapparatuur.

Schipper Arie de Ruiter is in dienst van Radio Veronica. Bij toerbeurt bevoorrading hij het radioschip en is hij de graagvoerder van de Veronica's.

Discjockey Eddy Becker leest het nieuwsbulletin voor.

De bak van de Veronica's de 40-jarige M. Mollart, kwam nog niet zo lang geleden in het nieuws, omdat hij weigert zijn luistergeld te betalen...

**ZONDAGS
BLAD**

Nieuwe Leidse Courant